

Název předmětu:

Seminář z dějepisu

Zařazení v učebním plánu:

S6

Jednoletý volitelný předmět

Cíle předmětu

Cílem semináře je získávání rozšiřujících informací z historie, které studentům umožní porovnávat dění v současnosti a posuzovat různé události a politické problémy a zopakovat si na vyšší úrovni poznatky získané během předchozího studia (příprava absolventů gymnázia na odpovědný občanský život v demokratické společnosti), vést studenty k vyhledávání historických pramenů z nejrůznějších zdrojů, ke kritickému posuzování hodnověrnosti těchto pramenů, naučit je zpracovávat získaná data i předávat výsledky této činnosti ostatním spolužákům, učit je posuzovat současné dění na základě historických poznatků a připravit studenty na maturitní zkoušku, na oborové přijímací zkoušky na VŠ a usnadnit jim přechod na vyšší typ školy.

TÉMA	UČIVO
1. Historie a její poznání	<ul style="list-style-type: none">➤ Pomocné vědy historické➤ Historické prameny
2. Pravěk	<ul style="list-style-type: none">➤ Periodizace pravěku➤ Společnost, hospodářství a kultura jednotlivých fází pravěku s přihlédnutím k našemu území
3. Mimoevropské starověké kultury	<ul style="list-style-type: none">➤ Mezopotámie➤ Egypt➤ Čína➤ Indie
4. Antika	<ul style="list-style-type: none">➤ Starověké Řecko➤ Starověký Řím
5. Středověk	<ul style="list-style-type: none">➤ Vymezení středověku➤ Srovnání středověku s antikou➤ Západní Evropa v raném a vrcholném středověku➤ Střední a východní Evropa v raném a vrcholném středověku➤ Velká Morava➤ Český stát v raném a vrcholném středověku
6. Renesance, reformace	<ul style="list-style-type: none">➤ Renesance➤ Reformace➤ Zámořské plavby
7. Raný novověk a novověk (do r. 1789)	<ul style="list-style-type: none">➤ Evropa a svět v období raného novověku➤ Habsburská monarchie a český stát v období raného novověku

8. Tzv. dlouhé 19. století (1789 – 1914)	<ul style="list-style-type: none">➤ Velká francouzská revoluce a její význam➤ Napoleonské války➤ Evropa po Vídeňském kongresu➤ Habsburská monarchie 1790 – 1914
9. Evropa a svět 1918 – 1939	<ul style="list-style-type: none">➤ Mezinárodní vztahy, Společnost národů➤ Střední a východní Evropa 1918 - 1939➤ Svět 1918 – 1939
10. Druhá světová válka	<ul style="list-style-type: none">➤ Příčiny, průběh a výsledky druhé světové války➤ Holocaust➤ Druhý československý odboj
11. Mezinárodní vztahy po druhé světové válce	<ul style="list-style-type: none">➤ Studená válka, ohniska napětí ve světě➤ Dekolonizace➤ Mezinárodní vztahy od 90. let 20. stol. do současnosti➤ Evropská integrace
12. Československo 1945 – 1992, Česká republika po r. 1992	<ul style="list-style-type: none">➤ Politický vývoj➤ Hospodářský a sociální vývoj➤ Kultura

Metodická doporučení

Vzhledem k povaze a zaměření předmětu budou mít největší zastoupení frontální metody výuky. Vhodné je i využít skupinovou práci, zvláště při práci s dějepisnými atlasy a historickými prameny. Uplatnit se může také diskuse a projektová výuka. Pro motivaci studentů lze zařadit i samostatné výstupy ke zvoleným tématům. Nejdůležitějšími diagnostickými metodami v tomto předmětu jsou pozorování a písemné zkoušení.

Výstupy (kompetence)

1. Žák charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého; rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace; vymezí rozdíl mezi historií a dějepisem; uvede typy historických pramenů; objasní hlavní mezníky v periodizaci dějin.
2. Žák objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku.
3. Žák zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých civilizací a jejich přínos pro evropskou kulturu a společnost; objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské kulturní systémy.
4. Žák popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti antických dějin; zdůvodní civilizační přínos antiky a její význam pro evropskou kulturu a společnost v dalších obdobích.

5. Žák časově vymezí a charakterizuje období středověku (společnost, kultura a vzdělanost, hospodářství a obživa); objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním a východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti a politického uspořádání středověké společnosti 5.–11. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích; charakterizuje základní rysy vývoje na našem území.
6. Žák charakterizuje a časově vymezí dobu renesance, popíše charakteristické rysy renesanční architektury, uvede významné představitele renesančního malířství, sochařství a literatury; objasní příčiny, průběh a důsledky tzv. velkých zámořských objevů; objasní příčiny, průběh a důsledky reformace, vysvětlí rozdíly mezi reformačními hnutími v různých zemích.
7. Žák charakterizuje a časově vymezí období raného novověku; popíše průběh a výsledky třicetileté války, objasní politický, kulturní a společenský vývoj ve vybraných státech; zhodnotí postavení českých zemí v rámci habsburské monarchie.
8. Žák charakterizuje a časově vymezí období tzv. dlouhého 19. století; popíše průběh Velké francouzské revoluce a objasní její význam pro současnost; popíše průběh napoleonských válek, vysvětlí upořádání Evropy po jejich skončení; charakterizuje nejdůležitější procesy ve vývoji habsburské monarchie, zvláště českých zemí, v období Metternichova a Bachova absolutismu až do počátku 1. světové války.
9. Žák objasní důsledky první světové války a bolševického převratu v Rusku pro vývoj mezinárodních vztahů v období mezi světovými válkami, vysvětlí význam Společnosti národů; charakterizuje vývoj v jednotlivých zemích středí a východní Evropy; popíše hlavní ohniska napětí ve světě.
10. Žák časově vymezí druhou světovou válku, objasní její příčiny a důsledky, popíše její průběh v Evropě, Africe, Asii a Tichomoří; objasní příčiny a průběh holocaustu, zhodnotí jeho důsledky pro další vývoj; uvede hlavní osobnosti tzv. druhého československého odboje.
11. Žák charakterizuje a časově vymezí období tzv. studené války, objasní příčiny, průběh a důsledky hlavních mezinárodně politických krizí; popíše průběh dekolonizace Afriky a Asie a zhodnotí jeho důsledky pro současnost (např. souvislosti s migrační krizí); popíše a zhodnotí mezinárodní vztahy od 90. let 20. stol do současnosti a vyvodí příčiny současných krizí; popíše průběh evropské integrace.
12. Žák popíše politický, hospodářský, sociální a kulturní vývoj v našich zemích od r. 1945 do současnosti, zhodnotí význam jednotlivých událostí pro současnou českou společnost.

Literatura

- Dějepis pro gymnázia a SŠ 1 – PRAVĚK A STAROVĚK
- Dějepis pro gymnázia a SŠ 2 – STŘEDOVĚK A RANÝ NOVOVĚK
- Dějepis pro gymnázia a SŠ 3 – NOVOVĚK
- Dějepis pro gymnázia a SŠ 4 – NEJNOVĚJŠÍ DĚJINY

Schváleno předmětovou komisí dějepis/latina dne 29. 8. 2022.

